

**Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Науково-дослідного інституту
інтелектуальної власності НАПрН України,
протокол № 5 від 25 травня 2021 року
Голова вченої ради, д.ю.н., професор, член-
кореспондент НАПрН України

Н.М. Мироненко

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 081 – «ПРАВО»**

КИЇВ - 2021

Дана програма передбачає глибоке знання матеріалу про сучасний стан розвитку права та основні проблеми, що існують в цій галузі.

Вступники до аспірантури за спеціальністю 081 – «Право» при складанні вступного іспиту зі спеціальності мають виявити знання предмета та об'єкту права як науково-дослідницької сфери, показати уміння комплексно аналізувати матеріал та розуміння системності як наукового підходу, що є принципово важливим в пізнанні сутності права.

Іспит зі спеціальності має усну форму проведення.

Критерії оцінки:

- «**відмінно**» (90-100 балів) – досконале знання теоретичних і практичних аспектів курсу з обраної спеціальності, всебічно обґрунтована дослідницька пропозиція;
- «**добре**» (75-89 балів) – ґрунтовне знання основних питань курсу з обраної спеціальності, достатньо обґрунтована дослідницька пропозиція;
- «**задовільно**» (60-74 бали) – знання ключових питань з обраної спеціальності, частково обґрунтована дослідницька пропозиція;
- «**незадовільно**» (1-59 балів) – незнання ключових питань з обраної спеціальності, невміння підкріплювати теоретичні викладки прикладами з практики, необґрунтована дослідницька пропозиція.

ТЕОРІЯ ПРАВА. ФІЛОСОФІЯ ПРАВА. ІСТОРІЯ ПРАВА

1. Поняття доктрини права як наукової концепції.
2. Поняття, рівні та типи праворозуміння.
3. Концептуальні основи прав людини.
4. Юридична техніка та юридична лексика у правотворенні (нормотворенні).
5. Проблеми визначення юридичної відповідальності.
6. Правомірна поведінка, її мотиви та види.
7. Механізм тлумачення норм права в процесі здійснення правосуддя.
8. Правове регулювання та правовий вплив: проблеми співвідношення. Поняття та види засобів правового впливу.
9. Юридичний конфлікт в аспекті його соціальної природи. Правові шляхи подолання юридичних конфліктів.
10. Правова доктрина як джерело та як форма права. Природне право як джерело та як форма права.
11. Поняття, види та принципи правотворчості. Поняття, цілі і значення законодавчої техніки.
12. Історичні витоки ідеї верховенства права. Доктрина верховенства права та споріднені доктрини.
13. Межі державного втручання: об'єктивний та суб'єктивний аспекти.
14. Поняття та елементи державної влади, співвідношення державної та політичної влади.
15. Особливості розвитку публічного та приватного права в романо-германській правовій сім'ї.
16. Процес утворення та розвитку органів юстиції в державах Європи: від античного до новітнього часу.
17. Характеристика європейської юстиції ХХ ст. (історико-правовий аспект).
18. Еволюція формування та розвитку римського права.

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО. ВИБОРЧЕ ПРАВО.

1. Вищі органи держави.
2. Конституційні системи країн світу.
3. Сучасний український конституціоналізм: проблеми теорії та практики.
4. Правова охорона Конституції. Конституційна відповідальність.
5. Конституційна реформа.
6. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.
7. Порядок організації та функціонування місцевого самоврядування в Україні.
8. Порядок формування та відповідальність уряду.
9. Конституційний Суд України в системі забезпечення верховенства Конституції України та ефективної організації її правової охорони.
10. Україна і Європейський Союз: перспективи співпраці.
11. Поняття виборчого права. Принципи виборчого права України. Поняття виборчого процесу: загальна характеристика.

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО. АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС. ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО.

1. Поняття, особливості та структура адміністративно-правової норми. Види адміністративно-правових норм.
2. Поняття та основні риси адміністративно-правових відносин.
3. Види адміністративно-правових відносин.
4. Адміністративно-правовий статус центральних органів виконавчої влади.
5. Адміністративно-деліктне право в системі адміністративного права України.
6. Поняття адміністративного права та адміністративного законодавства.
7. Джерела адміністративного законодавства, що регулюють правовідносини в сфері інтелектуальної власності.
8. Адміністративно-правове регулювання в сфері інтелектуальної власності.
9. Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.
10. Норми адміністративного права щодо державного регулювання виготовлення та розповсюдження примірників, що містять об'єкти авторського права та суміжних прав.
11. Реєстраційне провадження у сфері інтелектуальної власності.
12. Види адміністративних правопорушень у сфері інтелектуальної власності.
13. Адміністративна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності передбачена Митним кодексом України.
14. Адміністративна відповідальність за недобросовісну конкуренцію.
15. Сутність й зміст адміністративного процесу.
16. Поняття й класифікація учасників адміністративного процесу.
17. Судові рішення в адміністративному процесі.
18. Оскарження й перегляд судових рішень як стадія адміністративних проваджень.

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО. ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО. ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.

1. Поняття цивільного права і його місце в системі права.
2. Метод та принципи цивільного права, механізм його впливу на суспільні відносини.
3. Об'єкт і предмет у цивілістичних дослідженнях.

4. Цивільна правосуб'єктність держави.
5. Участь держави і адміністративно-державних утворень як суб'єктів цивільних правовідносин у майновому обороті.
6. Об'єкти цивільних прав: поняття та види.
7. Предмет і об'єкт регулювання особистих немайнових відносин.
8. Проблема класифікації і систематизації особистих немайнових прав в цивілістичній науці.
9. Загальна характеристика особистих немайнових прав, що забезпечують природне існування людини.
10. Власність її форми і види в Україні.
11. Право власності українського народу. Право спільної власності: поняття та підстави виникнення.
12. Спільна часткова та спільна сумісна власність.
13. Підстави і порядок зупинення та переривання перебігу позовної давності.
14. Поняття, види, сторони та зміст договору управління майном.
15. Класифікація договірних зобов'язань.
16. Співвідношення понять: «цивільно-правовий договір», «господарський договір», «комерційний договір», «підприємницький договір». Поняття, зміст та суб'єкти права власності.
17. Форми і способи захисту цивільних прав та інтересів.
18. Цивільно-правові способи захисту права власності.
19. Поняття, види, сторони та зміст договору про спільну діяльність.
20. Цивільна дієздатність та правоздатність фізичної особи.
21. Поняття та склад зобов'язальних правовідносин.
22. Поняття та порядок відшкодування моральної шкоди.
23. Порядок укладення, зміни та розірвання договору.
24. Речі як об'єкти цивільних прав, класифікація речей.
25. Поняття, сторони, форма та суттєві умови договору лізингу.
26. Співвідношення понять «деліктне зобов'язання» та «деліктна відповідальність».
27. Презумпції, що діють у деліктних правовідносинах
28. Порядок звернення до Європейського суду з прав людини
29. Визнання цивільних прав як спосіб захисту цивільних прав.
30. Захист прав та основоположних свобод Європейським судом з прав людини.
31. Поняття та значення часу відкриття спадщини.
32. Поняття цивільного процесуального права.
33. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин.
34. Поняття та види заходів процесуального примусу.
35. Поняття і мета судового доказування.
36. Поняття позову. Види позовів.
37. Поняття і види рішень суду 1-ої інстанції.
38. Наказне провадження: поняття та особливості.
39. Суть і значення апеляційного провадження.
40. Суть і значення касаційного провадження.
41. Склад та природа норм міжнародного приватного права.
42. Поняття та види іноземного елемента в відносинах цивільно-правового характеру.
43. Загальні положення про джерела міжнародного приватного права.
44. Поняття, структура та види колізійних норм.
45. Колізійні питання права власності.
46. Колізійні питання договірних зобов'язань.
47. Деліктні зобов'язання з іноземним елементом.
48. Поняття та види інтелектуальної, творчої діяльності
49. Державна система правової охорони інтелектуальної власності в Україні.
50. Авторське право: об'єкти, суб'єкти, зміст.

51. Суміжні права: об'єкти, суб'єкти, зміст.
52. Поняття та види колективного управління авторськими і суміжними правами.
53. Порядок набуття (оформлення) патентних прав.
54. Охорона прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.
55. Право на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
56. Розпорядження правами інтелектуальної власності.
57. Комерційне (фірмове) найменування. Поняття, функції, принципи, основні елементи.
58. Поняття, функцій та види торговельних марок
59. Наукове відкриття як об'єкт правової охорони.
60. Трансфер технологій та комерціалізація результатів інтелектуальної, творчої діяльності.
61. Інтелектуальна власність ВНЗ та наукових установ.
62. Вебсайт як об'єкт цивільних прав. Захист прав інтелектуальної власності.
63. Порядок вирішення спорів за Єдиними правилами вирішення доменних спорів ICANN
64. Майнові права суб'єктів інтелектуальної власності. Загальна характеристика.
65. Поняття та види договорів у сфері інтелектуальної власності.
66. Міжнародна охорона та захист прав інтелектуальної власності.
67. Міжнародні та європейські стандарти у сфері інтелектуальної власності.
68. Гармонізація законодавства України про авторське право відповідно до законодавства ЄС.
69. Захист прав інтелектуальної власності.
70. Договір як правова форма розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
71. Ліцензійний договір: поняття та суттєві умови.
72. Види ліцензій.
73. Місце договору комерційної концесії в системі зобов'язань у сфері інтелектуальної власності.
74. Особливості суб'єктного складу договору комерційної концесії.
75. Порівняльна характеристика договору комерційної концесії та ліцензійного договору.
76. Презумпції, що діють в авторському праві.
77. Вичерпання прав та право слідування в авторському праві.
78. Особливості спадкування майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності.
79. Цивільно-правовий та цивільно-процесуальний захист прав інтелектуальної власності: порівняльно-правовий аналіз.
80. Організація колективного управління - особливості правового статусу та діяльності.

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО. КРИМІНОЛОГІЯ

1. Сучасна кримінально-правова політика в Україні.
2. Гармонізація кримінального законодавства України із кримінальним законодавством Європейського Союзу та іншим регіональним законодавством.
3. Механізм кримінально-правового регулювання: поняття, загальна характеристика. Система принципів кримінального права України.
4. Поняття злочину за КК України. Ознаки злочину, їх загальна характеристика.
5. Злочини та інші правопорушення: співвідношення, спільні ознаки, відмінності.
6. Різні значення терміну «склад злочину»: склад злочину як специфічна юридична конструкція в кримінальному праві (юридичний склад злочину); склад злочину як системне поєднання юридичних фактів (фактичний склад злочину); склад злочину як елемент

правосвідомості і категорія науки кримінального права.

7. Поняття об'єкту злочину. Поняття об'єктивної сторони складу злочину.
8. Поняття суб'єкта злочину за КК України. Поняття суб'єктивної сторони складу злочину.
9. Поняття стадії злочину. Чинники, що впливають на визначення стадії злочину.
10. Співучасть у злочині та інші прояви вчинення злочину (злочинів) за наявності зв'язку між поведінкою (активністю) кількох осіб.
11. Поняття та юридична природа обставин, що виключають злочинність діяння.
12. Поняття кримінальної відповідальності. Форми кримінальної відповідальності.
13. Підстава (підстави) кримінальної відповідальності. Звільнення від кримінальної відповідальності.
14. Поняття та види покарання за КК України.
15. Злочини проти основ національної безпеки України.
16. Злочини проти власності.
17. Злочини у сфері господарської діяльності.
18. Злочини у сфері інтелектуальної власності.
19. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.
20. Методологія кримінології та методика кримінологічних досліджень.
21. Поняття та загальна характеристика злочинності.
22. Поняття особистості злочинця.
23. Поняття причин та умов конкретного злочину.
24. Співвідношення понять «протидія злочинності», «попередження злочинів», «профілактика злочинів», «запобігання злочинності», «припинення злочинів», «боротьба зі злочинністю».

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

1. Поняття, завдання і система кримінального процесу. Система і стадії кримінального процесу.
2. Кримінальні процесуальні норми, їх структура та види.
3. Поняття і класифікація суб'єктів кримінального провадження.
4. Суд, його повноваження. Законний склад суду.
5. Слідчий суддя, його повноваження.
6. Підозрюваний, обвинувачений: поняття, процесуальні права та обов'язки.
7. Теорія доказів. Доказове право. Теорія пізнання і теорія доказів. Класифікація доказів та їх джерел.
8. Поняття і завдання досудового розслідування. Співвідношення досудового розслідування і судового розгляду.
9. Слідчі (розшукові) дії. Поняття види та загальні вимоги до їх проведення.
10. Зупинення досудового розслідування: поняття, підстави, умови та процесуальний порядок.
11. Поняття, значення, види та характеристика підсудності кримінальних справ. Завдання і значення стадії судового розгляду. Строки судового розгляду. Відкладення, зупинення і закриття кримінального провадження.
12. Поняття, значення і види судових рішень. Законність, обґрунтованість і мотивованість судового рішення.
13. Правова модель суду присяжних в Україні.
14. Завдання і значення апеляційного провадження. Межі перегляду рішень судом апеляційної інстанції.
15. Завдання і значення стадії касаційного провадження. Підстави для перегляду судових рішень Верховним Судом.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО. ГОСПОДАРСЬКИЙ ПРОЦЕС.

1. Основні засади регулювання відносин у сфері господарювання: проблеми правового забезпечення та галузево-правової належності.
2. Суб'єкти господарювання та суб'єкти організаційно-господарських повноважень: спільні та відмінні риси, їх відображення в господарському законодавстві.
3. Поняття, ознаки, види господарських договорів та форми регулювання договірних відносин.
4. Інвестиція як правове поняття.
5. Інвестиційний договір: поняття, характерні риси, види.
6. Поняття, ознаки, види зовнішньоекономічної діяльності.
7. Правовий режим спеціальних економічних зон. Загальна характеристика права СОТ.
8. Інвестиційні спори: поняття, види, відмінності від зовнішньоторговельних спорів.
9. Загальний огляд суб'єктів комерційного права та їх види. Система комерційних судів зарубіжних країн
10. Поняття правового режиму майна та його елементи. Об'єкти управління державної власності.
11. Поняття та функції публічно-приватного партнерства.
12. Поняття, зміст та види договорів, що опосередковують відносини публічно-приватного партнерства.
13. Державна підтримка здійснення публічно-приватного партнерства.
14. Антимонопольно-конкурентне регулювання: теоретичні та законодавчі аспекти вдосконалення правового регулювання. Проблеми вдосконалення інституту банкрутства в Україні.
15. Предмет та ознаки корпоративного права.
16. Виникнення корпоративних прав (первинне набуття корпоративних прав).
17. Загальна характеристика реалізації права на управління в товаристві з обмеженою відповідальністю.
18. Визначення компетенції міжнародного комерційного арбітражу.
19. Процедура розгляду спорів в міжнародному комерційному арбітражі за законодавством України.